

Iin kunnan lausunto Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle

Asia: Lausuntopyyntö Diaarinumerot 297/03.04.04.04.16/2023
344/03.04.04.04.16/2023

Taustaa

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus pyytää Iin kunnalta lausuntoa 30.5.2024 mennessä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta. Hallinto-oikeus on pyynnöstä myöntänyt Iin kunnalle lisäaikaa lausunnon jättämiselle 30.5. saakka.

Lausunto

ELY-keskus toteaa hallinto-oikeudelle antamassaan lausunnossaan seuraavaa: *ELY-keskuksen käsityksen mukaan toteutettu tuulivoimapuiston yleiskaava ei riittävästi ohjaa tuulivoimarakentamista alueella erityisesti Tiironkankaan ja Välikankaan pohjavesialueiden läheisyydessä, sillä pohjavesivaikutuksia ei ole riittäväällä tavalla selvitetty... ....ELY-keskus toteaa, että tuulivoimaloiden rakentamisen haitallisuuteen tai haitattomuuteen lähellä sijaitseville Tiironkankaan ja Välikankaan pohjavesialueille ei voida ottaa kantaa puutteellisen tiedon vuoksi. Voimaloiden rakennuspaikkojen hydrogeologinen yhteys pohjavesialueisiin tulee selvittää tarkentamalla alueen maaperätietoja sekä pohjavesipintoja maatutkalinjoilla L4.1, L5 ja L6. ELY-keskuksen käsityksen mukaan rakentamisen haitattomuus voidaan todeta, mikäli hydrogeologisen yhteyden katkeaminen voidaan lisäselvityksin osoittaa. Tämän vuoksi asia on syytä palauttaa kuntaan jatkovalmistelua varten. ELY-keskuksella ei ole olemassa olevan tiedon perusteella huomautettavaa annettuihin kaavamääräyksiin eikä näe sitä tarpeelliseksi, mikäli asia palautetaan kuntaan jatkovalmistelua varten.*

Valvovana vastuuviranomaisena ELY-keskus on ollut mukana osallisena kaikissa kaavan laadinnan vaiheissa: ELY-keskus on osallistunut viranomaisneuvotteluihin sekä lausunut valmisteluvaiheen ja ehdotusvaiheen kaava-aineistoista. Lisäksi ELY-keskuksen kanssa on pidetty epävirallinen työpalaveri ennen kaavan hyväksymistä valtuustossa. Palaverissa haluttiin kunnan puolelta varmistaa, että pohjavesi on otettu kaavassa huomioon lain vaatimalla riittäväällä tarkkuudella. Kunnalla olisi tässä vaiheessa ollut vielä mahdollisuus olla viemättä kaavaa hyväksymiskäsittelyyn, mikäli ELY:n viranomaisohjaus olisi sitä kunnalle esittänyt. Lisäksi Iin kunnan vesiliikelaitos on käynyt läpi ELY-keskuksen pohjavesiasiantuntijan kanssa tutkimustuloksia, tuulimylyjen sijoittelua ja niiden mahdollisia vaikutuksia pohjavesialueisiin yksityiskohtaisesti varmistaa kaavan mahdollisia vaikutuksia vesiliikelaitoksen toiminnan kannalta tärkeisiin pohjavesialueisiin, eikä pohjaveden vaarantumisen riskiä todettu. ELY-keskus ei myöskään pitänyt kaavan hyväksymisvaiheessa kaavaa varten tehtyjä selvityksiä ja kaavan ohjausvaikutuksia riittämättöminä, sillä se ei valittanut kaavan hyväksymisestä.

Kunta on suhtautunut suurella vakavuudella alueen pohjaveteen haluten turvata kaikin tavoin sen vaarantumattomuuteen. Kunta on toiminut kaavoitusprosessin eri vaiheissa vastuuviranomaisten antamien neuvojen ja ohjeiden mukaisesti esittäen hanketoimijaa teettämään lisäselvityksenä maatutkaluotauksen ja lisäten ELYn pyytämät täsmennykset kaavamääräyksiin sekä huomionnut sen ja lisännyt vaatimuksen, että suunnitelluista toimenpiteistä tulee ELY-keskukselta pyytää lausunto.

Kovasinkanaan yleiskaavassa on pohjavettä koskeva kaavamääräys: **TÄRKEÄ TAI VEDEN HANKINTAAN SOVELTUVA POHJAVESIALUE**. *Pohjavesialueella tapahtuvaa toimintaa ja rakentamista rajoittaa pohjaveden pilaamiskielto YSL 17 §, maaperän pilaamiskielto YSL 16 § ja VL 3 luvun 2 § vesitaloushankkeen yleinen luvanvaraisuus. Alueen suunnittelussa tulee varmistaa, että pohjaveden laatu ja määrällinen tila eivät*

heikenny, minkä varmistamiseksi suunnitelluista toimenpiteistä pohjavesialueen lähellä tulee pyytää erikseen Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunto.

Edellä esitettyyn kaavamääräykseen perustuen voidaan todeta, että Kovasinkankaan yleiskaavassa ja sen määräyksissä on tuotu selkeästi esille, että kaikki sellainen toiminta, joka voi aiheuttaa vaaraa pohjavedelle, on yksiselitteisesti kielletty ja pohjaveden turvaaminen tulee varmistaa kaikessa toiminnassa. ELY-keskus tulee arvioimaan vielä ennen tuulivoimaloiden rakennuslupien myöntämistä, että tehdyt selvitykset ja tutkimukset varmistavat pohjavesien vaarantumattomuuden. Määräyksessä ei jää mitään epäselvää suhtautumisessa pohjaveden vaarantamiseen tai pilaamiseen. Näin ollen yleiskaava ohjaa riittävällä tarkkuudella alueen rakentamista ja huomioi selkeäsanaisesti pohjaveden vaarantumattomuuden.

ELY-keskus on kaavaehdotukseen antamassaan lausunnossaan lisäksi huomauttanut, että ELY-keskukseen on syytä olla yhteydessä lisätutkimuksista sekä erikseen pyytää lausunto tutkimusten valmistuttua, kun on tarkemmin tiedossa em. pohjavesialueiden läheisyyteen suunniteltujen toimenpiteiden (tiestö, ojat sekä tuulivoimaloidenrakentamista vaativat perusteet) laajuus. Edellä mainittujen toimenpiteiden laajuus tarkentuu rakennuslupavaiheessa. Lisäksi kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen 4. tuulivoimalan sijaintia siirrettiin 148,79 metriä ja 5. tuulivoimalan sijaintia siirrettiin 46.85 metriä etäämmäs pohjavesialueista.

Edellä mainittuihin seikkoihin perustuen lin kunta toteaa, että Kovasinkankaan tuulivoimapuiston yleiskaava ohjaa alueen rakentamista riittävällä tavalla, eikä kaavan toteuttaminen kaavamääräyksiä noudattaen mahdollista pohjaveden vaarantamista tai pilaantumista missään olosuhteissa.